

BỨT THẬP CỐ TỬ VÀ CHUYẾN KẾ VÉ 4 BẢO VẬT QUỐC GIA:

KỶ 3:

Tuyệt phẩm "Cổ kim" cũu phẩm lien hoa

TRẦN SỬU

Một đây, Thủ tướng Chính phủ đã quyết định công nhận thêm 3 bảo vật quốc gia tại chùa Bái Thập: Bộ tượng Phật lam thế, hương án và Tòa cưu phẩm lien hoa.

Không có sơn đỏ, cửa phẩm lien hoa của là một tuyệt phẩm nghệ thuật của người Việt.

Tòa cưu phẩm đẹp nhất Việt Nam

Theo tài liệu Phật giáo, cưu phẩm lien hoa là một dạng tháp bằng gỗ, có từ thời Đông Hán và có thể quay được. Tháp ra đời vào khoảng thế kỷ I. Trên, tôn tại công với sự tinh xảo của phẩm lien hoa Phật Đà, chiếm một vị trí đặc biệt trong hệ thống kiến trúc và điêu khắc Việt Nam.

Cưu phẩm lien hoa có nghĩa là 9 tầng hoa sen tinh khiết. Hồ chứa điêu khắc, công nghệ chế tạo là 9 phẩm chất khác nhau mà những bậc tu hành thuộc phẩm Phật Đà cần có để đạt đến sự toàn bích. Theo quan niệm của Tịnh giáo, 9 tầng tháp còn biểu trưng cho 9 tầng trời, nơi giao thoa giữa các cõi trời - đất - nước - vô thường.

Sự xuất hiện của cưu phẩm lien hoa được cho là bắt nguồn từ nghi thức hành hương và cứu độ người của người xưa. Trên tay luôn cầm theo một vật đặc biệt để xoay khi hành lễ và niệm chú. Thế nên, người ta thường gắn công một vòng thép thì lại từ quay sẽ được. Hiện nay thành 3.502.400 lần, để người niệm mau đạt tới cảnh giác.

Một đặc điểm nổi bật của tòa cưu phẩm lien hoa tại chùa Bái Thập (Thuận Thành -

Bắc Ninh) là 1 trong 3 tòa tháp đẹp nhất của Việt Nam. Mang trên mình một bức hoa văn chạm khắc đa dạng, hoàn hảo và chi tiết mỹ thuật cao.

Theo "Đại Việt Sử ký toàn thư", cưu phẩm lien hoa tại chùa Bái Thập được dựng từ thế kỷ 14, thời Thành tự Nguyễn Quang. Tòa cưu phẩm lien hoa (còn được gọi: Cổ kim đồ) chính giữa Tích thiên am - là kim tự tháp đặc biệt nhất của chùa Bái Thập được kết cấu theo kiểu chóng nấm, với hàng cột gỗ giầu cao, từ chạc tạo từ tầng 1 lên tầng 3, các bậc được làm theo kiểu chóng nấm, những dấu đục của 3 tầng mà sau.

Đinh cao nghệ thuật dân gian

Đinh cao tượng Tam thế, biểu trưng cho 3 thế hệ Phật A-di-đà, Phật Thích Ca và Phật Di Lặc, chủ trì tượng tại và Phật Di Lặc chủ trì tượng tại. Các nghệ nhân đã chú ý tác tượng với khuôn mặt phúc hậu, thanh thoát song vẫn lộ vẻ sáng sủa.

Đỉnh quỳ gỗ nhồi có lẽ là một motif đặc trưng cho điêu khắc dân gian miền Bắc Việt. Một trong những yếu tố góp phần làm giá trị cao... sự trang trí của các khuôn hình trừu tượng, các trụ tượng tròn, các trụ tượng vuông, các trụ tượng tròn, các trụ tượng vuông, các trụ tượng tròn, các trụ tượng vuông, các trụ tượng tròn, các trụ tượng vuông.

Các nhà nghiên cứu đã nghĩ đến sự thể hiện 9 kiếp tu của đức Phật. Các bậc chạm khắc được

phần phía: Tầng một - Hoa tạng thế giới. Sa bử thế giới. Lăng già - Anan kết tập. Di Đà thuyết pháp. Tầng ba - Tỳ ni túc lệ. Các lạc thế giới. Tầng bốn - Thiên tử, Lục bộ. Tầng năm đến tầng tám - mười bốn Phật. Tầng cùng 32 vị, sáng chói - 4 tượng Di Đà.

Đinh cao nghệ thuật dân gian

Đinh cao tượng Tam thế, biểu trưng cho 3 thế hệ Phật A-di-đà, Phật Thích Ca và Phật Di Lặc, chủ trì tượng tại và Phật Di Lặc chủ trì tượng tại. Các nghệ nhân đã chú ý tác tượng với khuôn mặt phúc hậu, thanh thoát song vẫn lộ vẻ sáng sủa.

Đỉnh quỳ gỗ nhồi có lẽ là một motif đặc trưng cho điêu khắc dân gian miền Bắc Việt. Một trong những yếu tố góp phần làm giá trị cao... sự trang trí của các khuôn hình trừu tượng, các trụ tượng tròn, các trụ tượng vuông, các trụ tượng tròn, các trụ tượng vuông, các trụ tượng tròn, các trụ tượng vuông.

Các nhà nghiên cứu đã nghĩ đến sự thể hiện 9 kiếp tu của đức Phật. Các bậc chạm khắc được

Ngôi tượng Quan âm nghìn mắt nghìn tay: Bộ tượng Phật lam thế cũng chính là hoa văn của ngôi chùa.

Hương án chùa Bái Thập với công nghệ sơn và dát bạc tinh xảo. Các cột sơn màu nâu đỏ.

Nhất tượng (Quan Âm nghìn mắt nghìn tay). Tòa cưu phẩm lien hoa. Bộ tượng Phật Tam thế bằng gỗ lam thế của chùa Bái Thập được chạm khắc tỉ mỉ và sắc sảo. Hình ảnh có thể không chính xác do ảnh hưởng của ánh sáng.

bộ tượng Tam thế mang ý nghĩa về các lực lượng tự nhiên, phân chia các cõi, của đức Phật, là một công trình nghệ thuật tuyệt vời của người Việt. Bộ tượng này có thể nói là một kiệt tác của nghệ thuật điêu khắc dân gian Việt.

Qua nghiên cứu, giải mã bị mất những hoa văn ở bộ tượng Tam thế chùa Bái Thập đã cho ta quan trọng nghệ thuật tạo hình của người Việt. Đồng thời khẳng định nghệ thuật thời Lê - Trịnh là đỉnh cao của nghệ thuật dân gian Việt Nam. Sự hoàn mỹ của các hoa tiết

Tòa cưu phẩm lien hoa của Bái Thập là 1 trong 3 bảo vật Việt Nam có giá trị.

đều, thân, bản chân trước của ông. Riêng 4 đấng đứng từ tầng ngoài đến, mang nặng ngọc bái, barm và tay trái khê khê, chân đứng với tay trái cao mang sắc thép. Các chiếc đao dài, mỗi công một từ đao và thân long tiếp từ cánh một trước, sau và hai bên hương án.

Qua nghiên cứu, giải mã bị mất những hoa văn ở bộ tượng Tam thế chùa Bái Thập đã cho ta quan trọng nghệ thuật tạo hình của người Việt. Đồng thời khẳng định nghệ thuật thời Lê - Trịnh là đỉnh cao của nghệ thuật dân gian Việt Nam. Sự hoàn mỹ của các hoa tiết

Các nhà nghiên cứu đã nghĩ đến sự thể hiện 9 kiếp tu của đức Phật. Các bậc chạm khắc được

Chùa Bái Thập - danh tích và ngôi chùa cổ 4 bảo vật quốc gia.